

**Biskoppen
over
Haderslev
Stift**

Kirkeministeriet

Dok. Nr. 130048
16. januar 2009

Ministeriet har ved mail (Dok. Nr. 392757) af 18. december 2008 til høring sendt en arbejdsgrupperapport vedr. spørgsmål om ansættelse af biskopper på åremål, præsters, provsters og biskoppers højeste afgangsalder og mulighed for dispensation fra tjenesteboligpligten.

1. Biskoppers åremålsansættelse

Jeg skal indledningsvis anføre, at rapporten ikke rummer refleksioner over bispeembedets væsen og indhold. Der synes ikke på nogen måde at være taget udgangspunkt i overvejelser af den art med forslaget om åremålsansættelse. Det er en mangel, og derfor kan jeg følge min kollega Kresten Drejergaard (mindretalsudtalelsen) for så vidt angår, at sådanne overvejelser bør foregå, inden man skrider til lovgivning på området.

Når det er sagt, kan jeg tilslutte mig ideen om en åremålsansættelse ud fra flg. tankegang: en biskop er en præst, der betroes en særlig ledelsesopgave i kirken. Man rykkes så at sige ”frem af geledet”. Denne særlige lutherske forståelse af bispe-embedet kunne understreges ved, at biskoppen efter en nærmere fastsat årrække atter ”trådte ind i geled” og kom til at varetage en præste-tjeneste uden særlige ledelsesfunktioner.

Det følger heraf, at jeg ikke mener man kan se spørgsmålet om en åremålsansættelse for biskopper isoleret fra *spørgsmålet om en åremålsansættelse for provster*.

Jeg kan tilslutte mig den opfattelse, at der i fald man indfører åremålsansættelse for biskopper (og provster) må være tale om et længerevarende åremål.

Det må efter det ovennævnte være en forudsætning, at der etableres garanterede tilbagetrædelsesordninger. En afgået biskop vil ikke have muligheder for ansættelse i præstestillinger, hvis den pågældende henvises til at søge på lige fod med andre.

Arbejdsgruppen afviser muligheden for forlængelse af åremålet. Det sker med den begrundelse, at muligheden af et genvalg kan indebære en embedsvaretagelse med særligt henblik på genvalg. Mine iagttagelser fra mit tilgrænsende stift i den nordelbiske kirke gør ikke en sådan ”politisering” af embedet nærliggende. Jeg mener godt, at der kunne etableres en ordning, hvor et kvalificeret flertal af et stifts præster og menighedsrådsmedlemmer kunne anmode om forlængelse af ansættelsen, f.eks. med en halv periode, således at et nyvalg kunne udskydes.

2. Højeste afgangsalder

Jeg kan med forbehold tilslutte mig en forhøjelse af afgangsalderen til 75 år.

Min tilslutning er begrundet i det forhold, at der ses et betydeligt fald i antallet af ansøgere til udkantsområder i folkekirkens stifter. En forhøjelse af afgangsalderen kan være med til at mod-

virke en mangel på præster og en deraf følgende utilstrækkelig præstelig betjening af folkekirkens medlemmer.

Mit forbehold er begrundet i erfaringer fra den folkekirkelige virkelighed. Det bør ikke alene være den pågældende selv, der træffer afgørelse om det hensigtsmæssige i, at man fortsætter ud over 70-året. En lovgivning bør derfor udformes, således at en præst får adgang til, men ikke ret til at fortsætte ud over det 70. år. Alternativt kunne man knytte en *fortsættelse efter det 70. tyvende år sammen med en fast procedure om vurdering efter tjenestemandenslovens § 4*, jvf. således også arbejdsgruppens forslag om fast procedure for biskoppernes tilbagegang i andre stillinger. På den måde vil man kunne opfange de sognepræster, hvor fortsættelse af helbredsmæssige grunde bør være udelukket.

I tilslutning til en forhøjelse af afgangsalderen bør der ske overvejelser om tidspunktet for og *retten* til senior-ordninger. Seniorordninger er et gode og en vigtig ting i en personale-politik, men det vil ikke være hensigtsmæssigt for en ordentlig tilrettelæggelse af den præstelige betjening i et provsti, at man har ret til seniorordninger i et meget langt spænd af år.

3. Øget mulighed for dispensation fra bopælspligten

Jeg kan med forbehold (jf. nedenfor) tilslutte mig forslaget om en forøgelse af det antal år, hvor det er muligt at dispensere fra bopælspligten. I givet fald finder jeg dog, at en dispensation ikke bør afhænge af menighedsrådets tilslutning. Menighedsrådet bør høres, men det bør alene være provst og biskop, der skønner, om bopælspligten kan ophæves, således at man i det mindste indenfor det enkelte stift får en ensartet praksis på området.

I arbejdsgruppens overvejelser til forslaget anføres at tidspunktet for fratræden med henblik på pensionering skal være kendt på tidspunktet for ansøgningens behandling. Som eksempel på et sådant kendskab anføres ansøgninger efter det fyldte 70. år. Kendskab herudover vil kræve, at vedkommende ansøger senest samtidig med sin ansøgning om dispensation, opsiger sin stilling til fratræden om 5 år. Da jeg ikke synes det er rimeligt eller hensigtsmæssigt at forlange, at en præst opsiger sin stilling så langt ud i fremtiden, vil jeg foreslå at den således udvidede adgang til dispensation kun kommer til at omfatte ansøgninger fremsat efter det fyldte 70. år.

Et andet spørgsmål som arbejdsgruppen ikke tager stilling til er, hvad menighedsrådene skal stille op med de tjenesteboliger, som således komme til at stå tomme. Hvis der er tale om en femårig periode vil menighedsrådene formentlig finde sig nødsaget til at udleje præsteboligerne på almindelige lejevilkår. Dette vil formentlig i en række tilfælde kunne give anledning til problemer. Jeg mener dog ikke at disse problemer vil være af en art eller karakter, der i sig selv skulle tale imod forslaget om en udvidet adgang til dispensation som foreslået ovenfor, men det hører med til billedet af problemstillingen.

Med venlig hilsen

Niels Henrik Arendt

Kopi til øvrige biskopper